Uitvoeringsagenda overdrachtsdocument “regionaal samenwerken doe je (ook) thuis”

Aan: RAC
Van: Rob van Hest (voorzitter), Lars van Riel (plaatsvervangend voorzitter)

---

1. Inleiding

Regio Hart van Brabant heeft een regionale adviescommissie (RAC). De RAC geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het algemeen bestuur (AB) en draagt (aanjager) bij aan de verbinding tussen de regionale samenwerking en de gemeenteraden. Daarbij neemt zij geen politieke standpunten in: de politieke afweging blijft bij de afzonderlijke gemeenteraden.

De RAC adviseert het AB vanuit vier samenhangende taken:

1. adviseren over de invulling van de radenavonden;
2. adviseren over de informatievoorziening vanuit Regio Hart van Brabant naar de deelnemende gemeenten;
3. signaleren en adviseren over de verbinding tussen regionale ontwikkelingen en gemeentelijke ambities en instrumenten;
4. adviseren over procesmatige aspecten van onder meer de planning-en-controlcyclus, de ontwerpbegroting en de kernagenda.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 is een nieuwe RAC geformeerd. Voor deze uitvoeringsagenda zijn de zelfevaluatie, het overdrachtsdocument en de eerste gesprekken binnen de huidige RAC als basis gebruikt.

Doel van deze nota

Deze nota geeft richting aan de inzet van de RAC in 2027-2030. Zowel de zelfevaluatie als het overdrachtsdocument bevatten meer aanbevelingen en mogelijke verbeteracties dan binnen één bestuursperiode uitvoerbaar zijn. Daarom kiest de RAC voor een beperkt aantal zwaartepunten.

De zwaartepunten sluiten aan bij de vier taken van de RAC en vormen de basis voor de jaarlijkse werkagenda en voortgangsbeoordeling. De nota is daarmee een gerichte en uitvoerbare koers, geen uitputtende vertaling van de zelfevaluatie.

De centrale ambitie is:

De RAC is aanjager in de verbinding tussen regionale samenwerking en lokale democratie. Zij stimuleert en bevordert dat gemeenteraden tijdig en op een

CONCEPT

passende manier worden geïnformeerd en betrokken bij regionale ontwikkelingen, zodat zij hun eigen kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen. De RAC signaleert behoeften aan informatie en betrokkenheid en adviseert over manieren om de positie van de raden te ondersteunen. De verantwoordelijkheid voor de politieke afweging en de inzet van lokale instrumenten blijft bij de gemeenteraden zelf.

Met deze uitvoeringsagenda voor 2027-2030 kiest de RAC voor een gerichte en samenhangende aanpak. De aandacht gaat uit naar doelgerichte radenavonden, tijdige en bruikbare informatie, een sterkere verbinding tussen regio en gemeenten en procesmatige advisering die gemeenteraden op het juiste moment in positie brengt. Zo biedt het plan richting aan de werkzaamheden van de nieuwe RAC en een basis om de voortgang jaarlijks te beoordelen en de aanpak waar nodig bij te stellen.

2. Uitgangspunten

De RAC is geen extra bestuurslaag en neemt geen politieke standpunten in. De politieke afweging blijft bij de afzonderlijke gemeenteraden.

Voor de advisering over de positie van gemeenteraden zijn drie uitgangspunten leidend:

- **tijdigheid:** raden worden betrokken voordat keuzes feitelijk zijn gemaakt;
- **bruikbaarheid:** regionale informatie maakt duidelijk wat ontwikkelingen voor gemeenten betekenen;
- **verbinding:** informatie en signalen bewegen in beide richtingen, van regio naar gemeenten én van gemeenten naar regio.

3. De vier taken als meerjarenagenda

De vier taken uit de Gemeenschappelijke Regeling (GR) van Regio Hart van Brabant en het Reglement van Orde 2024 RAC vormen de meerjarenagenda.

1. Radenavonden: gericht informeren en betrekken

De RAC adviseert het AB over doel, onderwerp, timing en vorm van de radenavonden.

Daarbij zijn de volgende aandachtspunten van belang:

- een helder doel en gewenste opbrengst per radenavond;
- tijdige programmering in relatie tot regionale en gemeentelijke besluitvorming;
- vroegtijdige betrokkenheid van griffies;
- passende en waar mogelijk activerende werkvormen;
- structurele evaluatie en benutting van de resultaten daarvan.

Ambitie 2030: radenavonden zijn een herkenbaar en gewaardeerd onderdeel van de regionale beleidscyclus en ondersteunen raadsleden daadwerkelijk bij het vervullen

CONCEPT

van hun lokale rol. De zelfevaluatie biedt hiervoor een goede basis: de RAC heeft op dit onderdeel aantoonbaar meerwaarde gehad.

2. Informatievoorziening: van veel informatie naar bruikbare informatie

Raadsleden moeten snel kunnen zien **wat er speelt, wat dit voor hun gemeente betekent, wanneer besluitvorming plaatsvindt en wanneer hun raad invloed kan uitoefenen**.

De advisering richt zich op:

- verdere ontwikkeling van de vergaderwijzer;
- herkenbare standaarden voor regionale raadsinformatie;
- een bestuurlijke doorvertaling van belangrijke regionale stukken;
- tijdige en gelijktijdige beschikbaarheid van informatie;
- vindbaarheid van de informatie / stukken;
- een openbaar adviesregister waarin de adviezen van de RAC en de reactie of het besluit van het AB zichtbaar zijn.

Ambitie 2030: regionale informatie is tijdig, herkenbaar, bruikbaar en vindbaar voor gemeenteraden. Dit sluit direct aan bij de verbeterpunten uit het eerdergenoemde overdrachtsdocument.

3. Verbinding regio en gemeenten: bouwen aan tweerichtingsverkeer

Een goede regionale samenwerking vraagt om structureel tweerichtingsverkeer: regionale onderwerpen vinden hun weg naar de gemeenten en signalen vanuit de gemeenteraden worden regionaal gehoord. In de komende periode bouwen de RAC en het AB deze verbinding verder uit. De RAC haalt signalen op, vertaalt deze in adviezen en bespreekt met het AB welke opvolging nodig is.

Daarvoor wordt ingezet op:

- een vaste werkwijze voor het periodiek ophalen, bundelen en duiden van signalen uit de gemeenteraden;
- de rol van RAC-leden in de verbinding met de eigen gemeenteraad versterken;
- zorgen dat de raadsleden in hun eigen raden het goede gesprek kunnen voeren met hun colleges;
- versterken van de rol en de verantwoordelijkheid van de raden/raadsleden om goed regionaal te kunnen samenwerken
- griffies structureel betrekken bij het ophalen en terugbrengen van signalen;
- uitnodigen poho-voorzitters per inhoudelijk domein om ontwikkelingen te volgen en kennis te delen;

CONCEPT

Ambitie 2030: er is een herkenbare werkwijze waarin signalen uit de gemeenteraden zichtbaar worden betrokken bij de regionale samenwerking en het AB de adviezen van de RAC hierover van een gemotiveerde reactie voorziet.

4. Procesmatige advisering: raden op het juiste moment in positie

De RAC adviseert het AB over de processen rond onder meer de kernagenda, ontwerpbegroting en P&C-cyclus. Deze taak is in de eerste RAC-periode nog beperkt ingevuld.

De advisering richt zich op:

- een vaste plek voor P&C en kernagenda in de jaaragenda van de RAC;
- een gezamenlijke regionale raadskalender;
- aansluiting tussen regionale en gemeentelijke besluitvormingsmomenten;
- een korte gemeentelijke doorvertaling bij belangrijke procesdocumenten.

Ambitie 2030: gemeenteraden weten vooraf wanneer voor hen relevante regionale besluitvormingsmomenten plaatsvinden en worden tijdig in positie gebracht.

4. Relatie met AB, DB en gemeenteraden

Voor een effectieve adviesrelatie zijn heldere rollen, een goede informatiepositie en duidelijke afspraken over behandeling en terugkoppeling nodig. Het AB is de geadresseerde van de formele adviezen; het DB kan vanuit zijn voorbereidende en uitvoerende rol gesprekspartner zijn.

Daarom worden voor de komende periode afspraken gemaakt over:

- jaarlijkse strategische afstemming tussen de RAC en het AB, met betrokkenheid van het DB waar dat voor voorbereiding of uitvoering nodig is;
- het werken met een adviesregister;
- een jaarlijkse evaluatie van de adviesrelatie tussen de RAC en het AB;
- structurele verbinding tussen RAC-leden, griffies en de eigen gemeenteraden.

De RAC bewaakt haar onafhankelijke adviespositie en neemt de politieke afweging van de gemeenteraden niet over. Deze positionering sluit aan bij het Overdrachtsdocument Regionale adviescommissie 2026.

CONCEPT

5. Fasering

Jaar	Accent
2027	**Basis op orde:** werkafspraken, adviesregister, raadskalender, evaluatie radenavonden en start werkwijze poho-voorzitters; structurele signalering vanuit gemeenten en verdere verbetering informatievoorziening
2028	**Verbinding versterken:** Focus op rolopvatting in eigen raden
2029	**Verdiepen:** beoordelen en verbeteren van de gekozen werkwijzen en waar nodig aanpassen van het RvO
2030	**Verantwoorden en overdragen:** evaluatie van de vier taken, lessen vastleggen en overdracht aan de volgende RAC

Daarmee wordt de uitvoeringsagenda zelf ook cyclisch: **inrichten, uitvoeren, verbeteren en verantwoorden**.

6. Wanneer zijn we geslaagd?

Aan het einde van de bestuursperiode willen we kunnen vaststellen dat:

1. raden eerder en gerichter bij regionale ontwikkelingen betrokken zijn;
2. regionale informatie voor raadsleden beter vindbaar en bruikbaar is;
3. signalen uit de gemeenteraden aantoonbaar hun weg vinden naar de regionale samenwerking en zichtbaar worden betrokken bij de behandeling van RAC-adviezen;
4. de RAC het AB structureel adviseert over de relevante P&C- en kernagendaprocessen;
5. zichtbaar is hoe het AB de adviezen van de RAC heeft behandeld en wat het AB daarover heeft besloten.

We beoordelen de voortgang jaarlijks en stellen de aanpak waar nodig bij.

Tot slot

De opgave voor deze bestuursperiode is een sterkere en gerichtere RAC, die het AB vanuit een onafhankelijke positie bruikbaar adviseert over raadsbetrokkenheid, informatievoorziening en de verbinding tussen regio en gemeenten.

BIJLAGEN

- Memo RAC overdrachtsdocument (16 jan 2026)
- Zelfevaluatie over taken van de RAC (26 nov 2025)

CONCEPT